

Večeře Páně a křest v učení a praxi

Výsledek rozhovorů o večeři Páně, přijatý na 4. valném shromáždění Leuenberského společenství ve Vídni 9. května 1994.

Obsah:

VEČEŘE PÁNĚ V UČENÍ A PRAXI.....	2
PRVNÍ ČÁST: VEČEŘE PÁNĚ V UČENÍ.....	4
I. Ustanovení a základ večeře Páně	4
II. Význam večeře Páně	4
A. Zaslíbení a dar večeře Páně.....	4
B. Přijímání večeře Páně.....	5
C. Pozvání k večeři Páně.....	6
DRUHÁ ČÁST: OTÁZKY PRAXE.....	7
I. Základní otázky	7
II. Základní prvky liturgie.....	8
III. Liturgické formy - účast církevní obce	9
Závěrečná poznámka	9
KŘEST V UČENÍ A PRAXI.....	10
I. VÝZNAM KŘTU.....	12
1. Křest je Boží dar.....	12
2. Křest je neodvolatelný a neopakovatelný čin	12
3. Křest je začátek cesty s Ježíšem Kristem	12
4. Křest je povolání k následování	13
5. Křest je uložena cesta ke spáse	13
II. KŘEST DĚTÍ A KŘEST DOSPĚLÝCH.....	13
III. KŘEST, ČLENSTVÍ V CÍRKVI A APOŠTOLÁT.....	14
1. Křest a členství v církvi	14
2. Křest a apoštolát.....	14
3. Křest a kněžství všech věřících	14
4. Křest a přípuštění ke svaté večeři Páně	15
5. Křest a vystoupení z církve	15
IV. PRAXE KŘTU	15
1. O "právním charakteru" křtu.....	15
2. Charakter slavnosti křtu.....	15
3. Křestní katecheze.....	16
4. Křest a konfirmace	16
5. Odložení křtu	16
6. Odmítnutí křtu	16
7. Prezentace a žehnání dětí.....	16

Večeře Páně v učení a praxi

Výsledek rozhovorů o večeři Páně, přijatý na 4. valném shromáždění Leuenberského společenství ve Vídni 9. května 1994.

V Leuenberské konkordii (LK) popisují zúčastněné církve své společné chápání zvěstování, křtu a večeře Páně těmito slovy:

Evangelium je základním způsobem dosvědčeno slovem apoštolským a prorockým v Písmu svatém Starého a Nového zákona. Je úkolem církve, aby toto evangelium předávala slovem kázání, zvěstováním jednotlivci a křtem a večeří Páně. Ve zvěstování, křtu a večeři Páně je Kristus přítomen skrze Ducha svatého. Tak se lidem dostává ospravedlnění v Kristu a Pán tak shromažďuje svůj lid. Působí při tom v rozličných formách úradů a služeb, jakož i svědectvím všech údů místní obce. (LK 13)

Ve večeři Páně vzkříšený Ježíš Kristus dává sám sebe ve svém těle a své krvi, jež byly vydány za všechny, skrze slovo svého zaslíbení s chlebem a vínem. Poskytuje nám tak odpuštění hříchů a osvobozuje nás k novému životu z víry. Dává nám znovu zakusit, že jsme údy jeho těla. Sílí nás ke službě lidem.

Když slavíme večeři Páně, zvěstujeme Kristovu smrt, skrze kterou Bůh smířil svět se sebou. Vyznáváme, že vzkříšený Pán je mezi námi přítomen. V radosti, že Pán přišel k nám, očekáváme jeho příchod ve slávě. (LK 15 a 16)

Ohledně tradičních rozdílů v učení o večeři Páně mezi luterskými a reformovanými církvemi církve prohlašují:

Ve večeři Páně vzkříšený Ježíš Kristus dává sám sebe ve svém těle a své krvi, jež byly vydány za všechny, skrze slovo svého zaslíbení s chlebem a vínem. Dává sám sebe bezvýhradně všem, kdo přijímají chléb a víno; víra přijímá večeři Páně ke spasení, nevěra k soudu.

Obecenství s Ježíšem Kristem v jeho těle a krvi nemůžeme oddělit od aktu jedení a pití. Zájem na způsobu přítomnosti Kristovy ve večeři Páně, který by k tomuto jednání nepřihlížel, se vydává v nebezpečí, že smysl večeře Páně zatemní.

Kde existuje mezi církvemi takováto shoda, nepostihují již odsudky v reformačních konfesích dnešní pozici těchto církví. (LK 18 až 20)

Ve shodě s požadavkem Leuenberské konkordie "pokračovat ve věroučných rozhovorech" (LK 37) s cílem prohloubit a stále aktualizovat společné chápání evangelia se regionální skupina Jižní Evropa zabývala věroučnými a praktickými otázkami večeře Páně. Toto téma bylo vybráno ze čtyř důvodů:

1. Novější exegetické poznatky a bilaterální i multilaterální ekumenické rozhovory vedly k prohloubení a obohacení chápání večeře Páně. Nově rozpoznány a promyšleny byly různé dimenze večeře Páně (jako jsou: ekumenická, diakonická, sociálně etická a misijní dimenze). Tyto vhledy, získané v teologické diskusi, je třeba kriticky přijmout a učinit je plodnými pro společné evangelické chápání večeře Páně.

2. V praxi večeře Páně v církvích došlo - různými způsoby - ke změně: rostoucí frekvence slavení večeře Páně a účasti na ní, večeře Páně jako pravidelná součást nedělních bohoslužeb, nové formy slavení večeře Páně. V chápání večeře Páně získaly novou důležitost aspekty večeře Páně jakožto viditelného znamení společenství, jako hostiny eschatologické radosti a naděje. Z toho vyplývá otázka vztahu těchto nově zdůrazňovaných aspektů k tradičně převažujícím aspektům večeře Páně (např. večeře Páně jako ujištění o odpuštění hříchů, vztah večeře Páně a zpovědi). Taktéž je nutno hledat přiměřenou podobu slavení večeře Páně s její možnou mnohotvárností a nezbytnou jednotou.

3. V ekumenickém setkávání a v procesu proměn a sekularizace našeho prostředí v různých společenských kontextech vystupují nové otázky či staré otázky znovu, jako např. otázka přístupu k večeři Páně (pozvání členů jiné církve k večeři Páně, večeře Páně s dětmi, večeře Páně a křest). Z toho vyplývá otázka souvislosti večeře Páně a členství v církvi, večeře Páně a vyznání, misijního aspektu večeře Páně a otázka praxe, jež bude zároveň přiměřená situaci a věrná evangeliu.

4. V regionální skupině vyšlo zejména najevo, jak učení a praxi ohledně večeře Páně ovlivňuje různost charakteru církví a jejich praktické spirituality a různorodost výzev v odlišných situacích a společenských podmínkách - daleko více než rozdíl mezi luterstvím a reformovaným pojetím. Proto se právě v této regionální skupině jeví jako důležité a obohacující se věnovat věroučným a praktickým otázkám večeře Páně.

Zde předkládaný výsledek rozhovorů nemůže a nechce pojednat otázky věrouky a praxe večeře Páně v úplnosti. Jeho úmyslem je spíše předložit několik zásadních tezí k pochopení večeře Páně v současné situaci a naznačit společnou cestu ohledně aktuálních otázek praxe. S otevřeností pro nové otázky a názory, s citlivostí ke stávající praktické spiritualitě má ukázat mnohotvárnost v pochopení a slavení večeře Páně a vyzdvihnout to, co je nám všem společně dáno a uloženo.

Tento výsledek rozhovorů vznikl během mnohaletého procesu. Regionální skupina Jižní Evropa se setkala třikrát nad tématem "Vztah nauky o večeři Páně, praxe večeře Páně a členství večeře Páně": v Budapešti (1989) a rakouském Gallneukirchenu (1988 a 1990). Při těchto rozhovorech představila každá ze zúčastněných církví svoji praxi večeře Páně a aktuální vývoj a otázky. Diskutovalo se o tom, co je v různých církvích a společenských kontextech ve věrouce a praxi ohledně večeře Páně společné, i o odlišných akcentech. Společné i odlišné bylo uváděno do souvislosti se základními teologickými názory tradice i současnosti, zejména s novějšími exegetickými poznatky a výsledky bilaterálních a multilaterálních ekumenických rozhovorů. Závažné, plodné a povzbuzující bylo, že věroučné rozhovory byly zapojeny do žitého společenství večeře Páně, kterou spolu účastníci slavili.

K použité terminologii: v německém originále se - stejně jako v Leuenberské konkordii - užívá slova "Abendmahl": doslova "večeře", v překladu do češtiny "večeře Páně". Tento pojem se vžil v protestantských církvích. Odkazuje k Ježíšově poslední večeři s jeho učedníky, k nejdůležitějšímu kořeni večeře Páně. Toto označení je ovšem ohroženo tím, že bude mylně pochopeno v historizujícím duchu nebo že bude málo průhledné současnému člověku. Mělo by proto být jasné, že při této večeři jde o našeho Pána Ježíše Krista. On je základ a střed. To má vyslovit označení "večeře Páně" v 1K 11,20. Pojem "eucharistie" (= díkůvzdání; 1K 11,24) poukazuje na to, že naši první odpovědí na Boží milost je dík. Proto je užitečné, je-li obcím objasněna tato další terminologie a ukázán její smysl.

Prospěšné je též připomenout si terminologii jiných reformačních církví. Tak v ČCE se používá termínu "večeře Páně" a u valdenských také "svatá hostina". Slezská evangelická církev a. v. hovoří o večeři Páně pouze v souvislosti se zpovědí jako o "zpovědi a svaté večeři".

Výsledek rozhovorů byl exekutivním výborem přijat 2. února 1991 a rozeslán církvím Leuenberské konkordie s prosbou o stanovisko. Na základě těchto stanovisek byl závěr jihoevropské skupiny přepracován, exekutivním výborem dne 8. října 1993 uzavřen a předložen valnému shromáždění Leuenberského společenství, které text přijalo ve znění, jež zde předkládáme.

Věřoučné rozhovory tak vedly ke shodě v teologickém chápání a v církevní praxi večeře Páně.

PRVNÍ ČÁST: VEČEŘE PÁNĚ V UČENÍ

I. Ustanovení a základ večeře Páně

1. Naše církve slaví večeři Páně na příkaz a pokyn Ježíše Krista. Ve večeři Páně jedná Ježíš Kristus tak, že zve ke svému stolu a sám sebe daruje. Podle pojetí reformačních církví je večeře Páně "ustanovením" Ježíše Krista.

Tradiční pochopení vychází z toho, že k ustanovení večeře Páně Ježíšem Kristem došlo "v noci, kdy byl zrazen". Novější vědecké bádání, vycházející z odlišnosti novozákonních zpráv o ustanovení (1K 11,23-26; Mt 26,26-29; Mk 14,22-25; Lk 22,19-20), přišlo s důležitými otázkami (doslovné znění slov ustanovení, den ustanovení, souvislost s paschální hostinou atd.). Ať už však historické bádání v jednotlivých otázkách došlo k jakýmkoli výsledkům, je přesto večeře Páně historicky nesporně zakotvena v Ježíšově kázání, v jeho životní praxi a v jeho cestě na kříž.

Svůj historický střed má ustanovení večeře Páně v poslední hostině Ježíše s jeho učedníky. Oblouk založení a významu večeře Páně v dějinách spásy se však klene od záchranného jednání Božího na Izraeli (paschální hostina) přes stolování Ježíše s hříšníky a zkušenost přítomnosti zmrtvýchvstalého u učedníků a své obce dnes až po eschatologickou hostinu na konci časů.

2. Na základě tohoto pojetí ustanovení má slavení večeře Páně trojí základ:

Spočívá v příchodu **Ježíše Krista**, v jeho službě druhým až k smrti a ve zkušenosti přítomnosti zmrtvýchvstalého Pána.

Spočívá v příběhu **Boha Otce** s lidmi, v němž Bůh osvobozuje hříšníky z bídy a viny, obrací se k nim s odpuštěním a láskou, daruje jim společenství a otevírá svým slovem budoucnost.

Spočívá v přítomnosti **Ducha svatého**, který nám daruje víru a vede ku společenství s Ježíšem Kristem a spolu navzájem a osvobozuje nás a zmocňuje ke svědectví a službě světu v následování Ježíše Krista.

II. Význam večeře Páně

A. Zaslíbení a dar večeře Páně

Církev žije se zaslíbením a v jistotě, že Ježíš Kristus jedná a je jako Pán přítomen ve slově a svátostech skrze Ducha svatého. Proto stále znovu prosí o jeho přítomnost. Ve své hostině Ježíš zakládá společenství překračující hranice a posiluje nás na cestě v očekávání Božího království.

1. Význam večeře Páně nelze shrnout **jediným** pojmem. Z množství významů jsou pro nás obzvláště důležité:

a) Při večeři Páně se nám s chlebem a vínem dává sám Ježíš ve svém těle a krvi. Setkává se s námi v ujištění o odpuštění hříchů a smíření. Chce s námi vstoupit do společenství. Tak ve víře přijímáme jeho samotného (christologický aspekt).

b) Při večeři Páně prostřednictvím zvěstování a díkůvzdání si připomínáme a přisvojujeme Boží smírný čin v Ježíšově životě, smrti a zmrtvýchvstání. Když jíme tento chléb a pijeme toto víno, dostává se nám podílu na jedinečné oběti Ježíše Krista, na jeho těle a krvi, vydaných za nás všechny. Tak je nám přivlastňováno Boží smírné jednání (soteriologický aspekt).

c) Při večeři Páně slavíme s nadějí v definitivní obnovu stvoření počátek přicházejícího Božího království. Tak je večeře Páně událostí Nové smlouvy a prorockým znamením univerzální Boží spásné vůle a jeho budoucí vlády, kdy Bůh bude všechno ve všem. Tak je večeře Páně slavností radosti uprostřed smutku, slavností odpuštění uprostřed vší viny, slavností společenství uprostřed všeho rozdělení (eschatologický aspekt).

d) Při večeři Páně se církev zviditelňuje jako společenství. Současně je každé slavení večeře Páně znamením, připomínkou a výzvou: přijatý dar nás začleňuje do společenství všech věřících a solidarizuje nás se světem, jemuž platí Boží spásná vůle (eklesiologický aspekt).

2. Při večeři Páně nám není darováno nic jiného než při ústním zvěstování: celé evangelium. Přijímáme je však jiným způsobem: spolu s chlebem a vínem je každému jednotlivci osobně v síle Ducha svatého zaslíbeno a přisvojeno smíření, jež nastalo v Ježíši Kristu. Zaslíbení a dar spásy se odehrávají v elementárních formách a projevech dávání a přijímání, jídla a pití. Rozdíl chleba a vína a společenství kolem stolu Páně tak jsou znamením jednoty s Kristem a jednoty mezi účastníky navzájem.

Při slavení večeře Páně náležejí slovo a dar, zvěstování a jednání k sobě. Je zapotřebí slova, které zřetelně označí dění, vysloví zaslíbení, vzbudí víru, zachová svobodu a umožní ospravedlnění. Je zapotřebí současně daru, jednání, dění ve společenství jako viditelných znamení. Udílení svátostí je co nejužěji spojeno s kázáním slova Božího.

3. Pro veřejné hlásání Slova a pro specifický charakter večeře Páně jako znamením viditelné jednoty církve je řádné předsedání slavnosti večeře Páně vázáno na výslovné pověření církvi (srv. Augsburské vyznání, čl. 14).

B. Přijímání večeře Páně

1. Staré - i v protestantských církvích užívané - označení večeře Páně jako eucharistie (díkůvzdání) říká, že k večeři Páně patří dík a chvála trojjediného Boha jako odpověď na dary, které přijímáme. Z tohoto díku a chvály vyrůstá nový život a jednání, ke kterému nás Ježíš Kristus osvobodil.

2. Při večeři Páně nám Ježíš Kristus vyslovuje odpuštění našich hříchů. Tak nás večeři Páně osvobozuje a zavazuje, abychom žili silou tohoto odpuštění, vzájemně si odpouštěli a dopřávali ostatním účastnit se na radosti z odpuštění hříchů.

3. Při večeři Páně nám Pán slouží a posiluje nás na naší cestě. Poněvadž nás utěšuje v našich obavách a pochybnostech, dává novou odvahu a novou sílu, můžeme a máme i my - vysláni k diakonii a do světa - jiné povzbuzovat, těšit, dodávat jim odvahu, pomáhat jim a stavět se za ně.

4. Při večeři Páně se spravedlivý ujímá nespravedlivých, svobodný nesvobodných, vysoký nízkých. Tak i my máme rozdávat všem, kteří nás potřebují, z toho, co jsme obdrželi.

5. Při večeři Páně nám Ježíš Kristus dává smíření a společenství. Tím nás vyzývá, abychom vytrvale usilovali o přiměřené vztahy ve společenském, politickém a hospodářském životě. V Kristově společenství jsou překonány všechny rozdělující odlišnosti původu, rasy, pohlaví, tříd a národů. Proto se nemůžeme smířit s různými nespravedlnostmi v naší společnosti a ve světě ani s četnými rozděleními.

6. Eucharistický stůl je stolem našeho jediného Pána a večeře Páně je znakem jedné, svaté, katolické a apoštolské církve. Proto je odmítnutí společenství večeře Páně bolestnou

vzpomínkou na rozdělení křesťanských církví a současně výzvou toto rozdělení překonat. Eucharistická pohostinnost je prvním krokem tímto směrem.

C. Pozvání k večeři Páně

Při večeři Páně nás Ježíš Kristus osvobozuje k novému životu. On je základem naší víry, poněvadž se při setkání s ním smíme stát lidmi důvěry, svobody a stále nových začátků. On je základem lásky, poněvadž dar Boží lásky činí každého lásky hodným a proto lásky schopným. On je základem naděje, která nás nese v protivěnství a utrpení, která trpělivě zápasí, aby nikdo nebyl ztracen, a jejíž svatý neklid neustává před žádným bezprávím. Proto Kristus při večeři Páně stále znovu zve celou obec do společenství se sebou samým i spolu navzájem.

1. V souladu s řádem našich církví je předpokladem účasti na večeři Páně křest. Tato zásada plyne z tradic většiny našich církví a jejich pochopení souvislosti křtu, večeře Páně a obce. I když Nový zákon otázku souvislosti křtu a večeře Páně výslovně nepojednává, je přesto zřejmé, že touha po křtu je vždy první odpovědí na kázání evangelia o Ježíši Kristu (Skutky 2,4; 8,36), kdežto slavení večeře Páně se děje v obci ustavené křtem (Skutky 2,42). Křtem dochází k začlenění do "těla Kristova" (1K 12,13), křtem se děje povolání do nového života v účasti na smrti a vzkříšení Ježíše Krista (Ř 6,3n), kdežto večeři Páně se obec stále znovu ujišťuje o společenství se svým Pánem a je udržována a uchovávána ve víře (1K 10,14nn). Proto na rozdíl od křtu je večeře Páně určena k opakování (1K 11,26).

2. V důsledku urbanizace a sekularizace, jakož i v souvislosti s opouštěním praxe přihlašování se k večeři Páně však dnes vznikají dva problémy. Za prvé již není přehledné, kdo z účastníků večeře Páně je pokřtěn. Pro tento případ se nabízejí následující možnosti: znovuzavedení přihlášek k večeři Páně **nebo** při pozvání k večeři Páně upozorňovat na předpoklad křtu a příslušnosti k církvi, což potom účast na večeři Páně staví do odpovědnosti jednotlivce. Tato druhá možnost se jeví jako vhodnější.

3. Za druhé vzniká u lidí, kteří znovu hledají cestu do církve, přání se i bez předchozího křtu účastnit večeře Páně. V tomto případě v zásadě vycházíme z toho, že přijetí do obce Ježíše Krista křtem otevírá přístup ke stolu Páně. Přesto by takové přání nemělo být jednoduše odmítáno. Ve zvláštních případech a situacích je nutno rozhodovat s pastýřskou odpovědností. Přitom stále platí nezpochybnitelné svědectví Nového zákona, že Ježíšovo pozvání všech je povoláním k závaznému následování a konkrétnímu vyznání. Proto náležejí křest a večeře Páně nejdříve k sobě.

4. V počátcích reformace byl přístup k večeři Páně vázán na pochopení svátosti (znalost hlavních článků). Po zavedení confirmace byl přístup k večeři Páně (první přistoupení ke stolu Páně) spojen se zakončením předconfirmační výuky (zkouška a confirmační slavnost). Také v této běžné praxi došlo ke změnám: první večeře Páně se v nemalém počtu obcí slaví již během přípravy confirmandů; frekvence vysluhování večeře Páně i rodinné bohoslužby s večeři Páně kladou otázku účasti přítomných dětí. V řadě církví byla účast dětí na večeři Páně zavedena.

5. Stále častěji jsou k účasti na večeři Páně v našich církvích zváni i členové církví, s nimiž neexistuje formálně vyhlášené společenství stolu Páně, především v souvislosti s pastoračními konfesně smíšených manželských párů a rodin. Naše církve toto pozvání chápou jako krok k překonání rozdělení.

6. Kdo vystoupí ze společenství církve, vylučuje se tím z účasti na večeři Páně. Vstoupí-li opět do církve, navracejí se vystoupiвшí zpět do společenství těch, kdo se účastní stolu Páně.

DRUHÁ ČÁST: OTÁZKY PRAXE

I. Základní otázky

Exegetické vhledy, ekumenické dialogy a setkání jakož i pochopení pro celostnost lidské zkušenosti vedly v různých církvích k tomu, že chápou večeři Páně nově s jejím společenstevním a radostným charakterem a jejími mnohotvárnými rozměry. To má za následek také změny v praxi večeře Páně. Projevuje se to v rozšířené nabídce slavení večeře Páně i v růstu počtu účastnic a účastníků večeře Páně.

Toto nové pochopení večeře Páně a otevřené pozvání k večeři Páně je třeba vítat. Znovu zde byly získány podstatné aspekty v pochopení večeře Páně.

2. V našich církvích má večeře Páně vždy a v každé podobě souvislost s odpuštěním hříchů. To se dá prokázat i na základních katechismech našich církví. Tato souvislost byla od reformace církvím trvalým podstatným znakem večeře Páně. Postupně však z toho rostla představa, že vyznání, pokání a přijetí odpuštění jsou podmínkami účasti na večeři Páně. Před nedělní slavení večeře Páně byla předřazena přípravná bohoslužba (pod různými názvy); účast byla závazná. Tím se do radostné slavnosti postupně dostával stále silněji dominující rys přisnosti a ponurosti. To také mnohým přístup k večeři Páně ztížilo.

Na druhé straně vyvolává otázky i dnešní změněná praxe. Neztrácejí se aspekty, které měly v reformační spiritualitě večeře Páně vždy ústřední význam (intenzivní příprava, zkoumání, zda je člověk hoden účasti, vážnost přistupování k večeři Páně), nebo přinejmenším neztrácejí na důležitosti? Můžeme zřetelně vycítit, že souvislost vyznání, odpuštění hříchů a večeře Páně je uvolněna a vyznání hříchů jako zvláštní forma ustupuje. Nemálo členů církevních obcí toho lituje. Naše církve by měly trvat na tom, aby při slavení večeře Páně bylo vždy v přiměřené formě možné osobní vyznání hříchů členy obce a bylo jim zvěstováno odpuštění. Současně by však neměly být ze zorného pole ztraceny také samostatné formy vyznání a pokání.

Nehledě na individuální zpověď, která nemusí být vázána na bohoslužebný formulář, mohou být při bohoslužbách v Den pokání, při pobožnostech na závěr týdne a při modlitebních hodinách, ale i při zvláštní příležitosti během nedělních bohoslužeb zavedeny části, které této potřebě učiní zadost.

3. Zvěstování Slova a večeře Páně náležejí jako dva způsoby předávání evangelia k sobě a nesmějí být obraceny jeden proti druhému. V tomto smyslu souhlasíme se znovupřijetím bohoslužebné praxe, spojující kázání a večeři Páně každou neděli. Důležité přitom je udržení a posílení významu kázání i to, že večeře Páně podrží svůj charakter nabídky.

4. Více se dnes večeře Páně slaví v konkrétním společenství ve skupinách nebo v souvislosti s projekty k budování obce. Při všem pochopení pro takové slavení večeře Páně je důležité upozornit na to, že pravá praxe večeře Páně dbá na souvislost skupiny a obce. Večeře Páně je aktem církve, a při slavení večeře Páně má být toto spojení všech jejích členů patrné. Každý člen a každá skupina má odpovědnost za celou obec, tak jako zase sama obec má odpovědnost ekumenickou.

5. Protože je večeře Páně společnou slavnostní hostinou Božího lidu, musejí být zahrnuti také ti, kteří pro nemoc nebo sešlost věkem nemohou navštívit bohoslužbu v obci. Slavením

večeře Páně doma nebo pro nemocné jsou staří a nemocní lidé ujišťování o společenství s Kristem a o příslušnosti k jeho lidu.

6. Ohled na lidi ohrožené alkoholem a na případně zúčastněné děti vedl na mnoha místech k tomu, že se večeře Páně slavila odlišně tak, že se všem účastníkům rozdílil namísto vína nekvašený vinný mošt. Tato praxe však má s ohledem na soulad znamení a slov ustanovení své meze.

7. Otázka souvislosti večeře Páně a církevní kázně musí být nově promyšlena. V zásadě sice podle chápání reformátorů patří večeře Páně a církevní kázeň k sobě. Je však třeba zkoumat, podle jakých kritérií by se dnes teologicky přiměřená a prakticky proveditelná církevní kázeň měla provádět. Dále je třeba zkoumat, jak lze církevní kázeň zdůvodnit tváří v tvář názoru, že se při večeři Páně nabízí odpuštění hříchů a že Kristus odpouští všem, kdo ho o to prosí.

II. Základní prvky liturgie

1. Liturgické provedení večeře Páně musí být v souladu s ustanovením večeře Páně (Augsburské vyznání, článek 10, 13 a 24). Z toho pro evangelickou bohoslužbu plynou následující prvky:

- slova ustanovení (v biblickém znění)
- udílecí formule
- podávání chleba a vína
- modlitba (Otčenáš, nebyl-li zařazen již na jiném místě bohoslužby)
- díkyvdání a
- chvály.

S večeří Páně je neoddělitelně spojeno zvěstování spásy Ježíše Krista a odpuštění hříchů.

Na základně těchto prvků existuje smysluplná variační šíře v provedení. Je však přitom třeba dbát následujících zásad: Při slavení večeře Páně musejí zůstat zřetelné základní části, odpovídající slovům ustanovení. Obec nesmí být přetěžována příliš mnoha a překvapujícími inovacemi. Svoboda v provedení musí odpovídat schopnosti k provedení. Odpovědné uspořádání, vázané na základní části, je rovněž požadavkem ekumenickým. Znovuzařazení večeře Páně do nedělní bohoslužby vyžaduje nové promyšlení, jak provádět celou bohoslužbu.

2. Prosba o Ducha svatého pro shromážděné kolem stolu Páně a pro celou církev během slavení večeře Páně naprosto zapadá do reformačního pojetí večeře Páně. Vyjadřuje, že přítomnost Páně pro nás "skrze Ducha svatého" (LK 13) se děje z jeho pouhé milosti a že víra, přijímající Pána, je působena jeho Duchem (epiklese).

3. Při zavedení eucharistické modlitby (anamnese) do liturgie je nutno dbát jejího původního smyslu. Bezprostřední souvislostí se slovy ustanovení (1K 11,24) dostává eucharistická modlitba svůj liturgický smysl. Je to doxologická rekapitulace dějin spásy, která ozřejmuje, že slova ustanovení mají charakter přiřknutí daru. Zapojením do díky a chvály jsou chráněna proti nedorozumění, že jde o pouhý historický citát.

4. Symbolické úkony, přistupující k nepominutelným součástem liturgie večeře Páně, mají své oprávnění v přání utvářet bohoslužbu tak, aby byla prožívána celostně. Pozdravení pokoje např. je znamením pokoje s Bohem a pokoje mezi sebou a společenství, které při veče-

ři Páně zažíváme. Takové úkony bývají též inspirovány ekumenickými kontakty a bohatstvím a pestrostí, které tyto kontakty prostředkují. Hranice takového rozšiřování o symbolické úkony však leží tam, kde již se nedostává ke slovu a k projevu prostý základní smysl večeře Páně.

III. Liturgické formy - účast církevní obce

1. Pozvání k účasti na večeři Páně musí být pečlivě vztaženo k situaci a tradici. Provedení by mělo odpovídat společenskému a radostnému charakteru večeře Páně.

2. Všechny otázky vysluhování večeře Páně se dotýkají zbožnosti lidí. Všechny změny je proto třeba v obci předem prohodit a objasnit. K tomu může pomoci i vzdělavatelné kázání o večeři Páně. Nové formy by měly být zaváděny pouze v porozumění se členy obce nebo jejich reprezentanty. - Změny by měly být vysvětlovány také pro příležitostné účastníky a hosty z jiných obcí.

3. Formy rozdělení (v chůzi, klečení nebo stání v kruhu, sezení za stolem, rozdělení v lavicích) by měly odpovídat prostorovému uspořádání a velikosti slavnosti obce; zejména je třeba dbát na charakter daru, společenství kolem jednoho stolu a přijímání. Přístupování ke stolu může být jasným výrazem přijímání a vyznání.

4. Při rozdělení chleba a vína se mají účastnit starší, spolupracovníci a jiní členové obce jako pomocníci. To zdůrazňuje charakter večeře Páně jako slavnosti obce. Pomocníci musejí být o této službě poučeni. Vedení slavnosti večeře Páně spočívá na těch, kdo jsou k tomu církví pověřeni, na ordinovaných.

5. Zachování společného kalicha při rozdělení chleba a vína během večeře Páně vyžaduje za současných podmínek pečlivá hygienická opatření. Ta by však neměla deformovat charakter slavnosti večeře Páně jako celostního společenství bratří a sester. Při rozlévání vína do zvláštního kalíšku pro každého účastníka (a případně při přijímání per intinctionem, smočením chleba ve víně) je třeba dbát, aby se uplatnilo slovní znění slov ustanovení a silný symbolický obsah společného kalicha.

6. I když podle evangelického chápání se s živly při večeři Páně neděje žádná přeměna, vyžaduje úcta před obzvláštním užíváním darů stvoření - chleba a vína -, jakož i ekumenický ohled, aby se se zbylými živly přiměřeně nakládalo.

7. Společná jídla obce (např. agapy) musejí být prováděna tak, aby zůstal zřejmý rozdíl mezi nimi a večeří Páně.

Závěrečná poznámka

Po staletí byla večeře Páně - také - znamením rozdělení mezi církvemi a konfesemi. S radostí poznáváme a zakoušíme my, církve účastné na Leuenberské konkordii, jak nás společenství večeře Páně vede k sobě a drží při sobě přes všechny rozličné situace, výzvy a akcenty v chápání večeře Páně.

"Reformační model ekumeny", zachycený v Leuenberské konkordii, který vychází ze souhlasu v ústředních věcech a otevírá se mnohotvárnosti ve smířené různosti, se v našich věroučných rozhovorech a společné praxi osvědčil. Je to model realizované ekumeny, umožňující nová setkání a shodu v orientaci svědectví a služby (LK 37). Povzbuzení touto zkušeností a nabytým pochopením, chápeme tento výsledek našich porad jako pozvání k dalšímu rozhovoru a k ekumenickému setkávání. Poznané a prožité společenství pod Slovem, při slavení večeře Páně, je pro nás znamením naděje a současně výzvou usilovat o dialog a pospoli-

tost v ekumeně. Byli jsme tím posilněni, abychom v sekulárním světě zvali k víře, ke společenství církve, k večeři Páně jako daru odpuštění a radostné slavnosti.

"Není kalich požehnání, za nějž děkujeme,
účastí na krvi Kristově?
A není chléb, který lámeme,
účastí na těle Kristově?
Protože je jeden chléb,
jsme my mnozí jedno tělo,
neboť všichni máme podíl na jednom chlebu."

(1K 10,16n)

"Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich,
zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde."

(1K 11,26)

Usnesení valného shromáždění z 9. 5. 1994:

Valné shromáždění přijímá výsledek rozhovorů Leuenberského společenství církví "Večeře Páně v učení a praxi" ve znění z 9. května 1994 a prosí církev Leuenberského společenství církví o recepci tohoto výsledku věroučných rozhovorů.

Leuenberské společenství církví:

Křest v učení a praxi

Závěr věroučných rozhovorů, přijatý na 4. valném shromáždění Leuenberského společenství ve Vídni 9. května 1994.

V Leuenberské konkordii (LK) bylo jako společné chápání křtu formulováno:

"13. Evangelium je základním způsobem dosvědčeno slovem apoštolským a prorockým v Písmu svatém Starého a Nového zákona.

Je úkolem církve, aby toto evangelium předávala slovem kázání, zvěstováním jednotlivci a křtem a večeří Páně. Ve zvěstování, křtu a večeří Páně je Kristus přítomen skrze Ducha svatého. Tak se lidem dostává ospravedlnění v Kristu a Pán tak shromažďuje svůj lid. Působí při tom v rozličných formách úřadů a služeb, jakož i svědectvím všech údů místní obce.

14. (a) Křest

Křest se vykonává vodou ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého. Ve křtu Ježíš Kristus člověka, propadlého hříchu a smrti, neodvolatelně přijímá do společenství své spásy, aby byl novým stvořením. Mocí Ducha svatého jej povolává do svého lidu a volá k novému životu z víry, ke každodennímu pokání a k následování."

Vycházejíc z tohoto pojetí a v souladu s pověřením Konkordie k věroučným rozhovorům se regionální skupina Jižní Evropa zabývala otázkami praxe křtu. Toto pověření bylo v Konkordii dáno článkem 37 a upřesněno valným shromážděním v Driebergen r. 1981. V regionální skupině Jižní Evropa byly zastoupeny následující církve:

1. Svaz evangelických církví v NDR (od r. 1991 EKD)
2. Chiesa Evangelica Valdese, Itálie
3. Zemská evangelická církev Bádenska, SRN
4. Evangelická luterská církev Bavorska, SRN
5. Českobratrská církev evangelická, ČR
6. Evangelická církev Německa (EKD), SRN
7. Evangelická církev a. v. v Rakousku
8. Evangelická církev ve Falci, SRN
9. Evangelická církev v Porýní, SRN
10. Evangelická církev a. v. v Rumunsku
11. Zemská evangelická církev ve Württenbersku, SRN
12. Evangelická luterská církev Slovinska
13. Synoda Evangelicko-reformované církve v Bavorsku, SRN
14. Luterská církev v Maďarsku
15. Stálá rada luterské a reformované církve Francie
16. Reformovaná křesťanská církev v Jugoslávii
17. Křesťanská reformovaná církev, Slovenská republika
18. Reformovaná církev v Maďarsku
19. Slezská evangelická církev a. v., ČR
20. Švýcarský svaz evangelických církví
21. Slovenská evangelická církev a. v. v Jugoslávii
22. Slovenská evangelická církev a. v., Slovenská republika

Regionální skupina Jižní Evropa se v letech 1984 - 1986 třikrát sešla k věroučným rozhovorům nad tématem "Reformační chápání křtu a problémy praxe křtu dnes". Přitom se jednávaly základní otázky současného pojetí křtu a rozdílné křestní praxe v různých církvích a společenských kontextech. Přitom byly rovněž vzaty v úvahu výsledky bilaterálních a multilaterálních rozhovorů, zejména dokument ekumenické konvergence vyhlášení o "Křtu, eucharistii a úřadu" (Lima 1982).

Předkládaný revidovaný text vychází z výsledku práce regionální skupiny Jižní Evropa v Gallneukirchen z 26. února 1986. Revidované znění bylo vypracováno podle pozměňovacích návrhů předložených 5. skupinou na valném shromáždění ve Štrasburku (18. - 24. 3. 1987) a s ohledem na stanoviska církví (1988 - 1992). Exekutivní výbor je schválil dne 28. 10. 1993 a poté bylo předloženo vídeňskému valnému shromáždění Leuenberského společenství církví. To text přijalo v předloženém znění. Věřoučné rozhovory tedy vedly k následující shodě v teologickém chápání a církevní praxi.

I. VÝZNAM KŘTU

1. Křest je Boží dar

Křest konaný vodou ve jménu trojjediného Boha má svůj základ ve smířčím Božím jednání v Ježíši Kristu. Křtem se každému jednotlivci osobně dává a přivlastňuje čin smíření, uskutečněný v Ježíši Kristu. Mocí Ducha svatého je křest účinným znamením tohoto Božího daru a zaslíbení.

Svým svatým Duchem Bůh probouzí a udržuje víru v těch, kdo byli pokřtěni, a vede je do společenství. Křest, vykonaný ve jménu Otce a Syna a Ducha svatého je povoláním do Božího lidu a tím začleněním do těla Kristova.

Ve křtu nám Bůh zaslubuje a dává odpuštění hříchů, osvobození z bezbožných vazeb a propadlosti vině, znovuzrození jako umožnění nového života. Ježíš Kristus křtěnce staví do skutečnosti počínajícího a přicházejícího Božího království. Ve víře pokřtěný zakouší tuto osvobozující změnu vlády a přitakává jí. Tato víra je žita ve stále obnovovaném obrácení k následování Ježíše Krista.

2. Křest je neodvolatelný a neopakovatelný čin

Spásný Boží čin Ježíšovy smrti a vzkříšení se pro nás stal jednou a provždy. Křest je platným znamením počátku nového života. Jím jsme neodvolatelně přijímáni do společenství Boží spásy. Proto je křest neopakovatelný. V jednou uskutečněném křtu věříme a poznáváme zaslíbení věrnosti trojjediného Boha, dané nám pro náš celý život. Na ně se smíme stále znovu odvolávat. V ně můžeme stále znovu skládat důvěru.

3. Křest je začátek cesty s Ježíšem Kristem

Křest se děje na základě víry. Víra je současně Boží dar a lidská odpověď. Ve víře člověk na Boží dar odpovídá díkem, radostí a poslušností. Boží nepodmíněné "ano" k člověku ve viditelném znamení křtu vede k vyznání pokřtěného, k jeho svobodnému "ano".

Martin Luther, O babylónském zajetí církve:

"Každý lehce nahlédne, že (ve svátosti) jsou nutné tyto dvě věci současně, zaslíbení a víra. Neboť bez zaslíbení nelze ničemu věřit. Bez víry však je zaslíbení zbytečné." (WA 6,517,8-10)

Jan Kalvín:

"První, nač při křtu třeba dbát, je tedy Boží zaslíbení, jež praví (Mk 16,16): 'Kdo uvěří a dá se pokřtít...'. Kde tedy taková víra není přítomna nebo přijata, tam křest nepomáhá, nýbrž spíše škodí - a nejen když je přijímán, nýbrž i potom po celý život." (Kalvín, Inst. IV 14,1; 15,13).

Ve křtu osobně darovaná spása zakládá životní příběh pokřtěného s Ježíšem Kristem. V tomto životě pokřtěnému náleží dar a zaslíbení Boha, který ho povolal jménem a je s ním. Současně je křest základem celoživotního vrůstání do společenství věřících.

Církev křtí na základě příkazu a zaslíbení svého Pána. Je pokřtěným a křtícím společenstvím věřících. Když církev křtí, zavazuje se, že bude provázet pokřtěné na jejich cestě víry modlitbou, duchovní péčí a vyučováním. Takové přijetí do společenství a takové provázení společenstvím věřících pokřtěného povzbuzují, aby se chápal jako úd těla Kristova a to aby vyznával.

4. Křest je povolání k následování

Boží jednání v aktu křtu zahrnuje obojí: ospravedlnění i obnovení našeho života. Tak je křest počátkem celoživotního procesu posvěcení. Nad pokřtěným je nyní dar a nárok Božího slova. Tak má ze křtu silou Ducha svatého růst viditelně žité následování ve svědectví a službě.

Křest má také etické důsledky. Nejde při něm pouze o osobní spásu, nýbrž také o to, že pokřtění křesťané jako společenství spásy jsou povoláni k tomu, aby společně - bez ohledu na jakékoli dělicí hranice - přijímali svou odpovědnost za svět. Právě křest nás vyzývá, abychom se ve všech oblastech života zasazovali za uskutečňování Boží vůle. Křest nás uschopňuje a připravuje ke službě lásky, obracející se k lidem s jejich trápením, jehož příčiny usilujeme odstranit. V současnosti k tomu zvláště náleží také snaha o celosvětovou spravedlnost a mír.

5. Křest je uložena cesta ke spáse

V Ježíšově smrti a vzkříšení zlomil Bůh moc hříchu a zla a otevřel nám nový život darem své spravedlnosti a zaslíbením nového stvoření. V hlásání Božího slova, ve křtu a svaté večeři Páně nám Bůh spásu přivlastňuje. Že je křest nezbytný ke spáse, říkáme s ohledem na to, že hlásání Božího slova, křest a svatá večeře Páně jsou nejvlastnější způsoby, jimiž se Bůh chce setkávat s námi lidmi, odvracet naši bídu a osvobozovat nás z moci zla. To nevylučuje možnost, že má Bůh i jiné cesty k člověku; vždyť není ve své milující svobodě omezen. Nám však je uloženo držet se těch cest, k nimž se Bůh sám v evangeliu zavázal a jež nám nabízí.

II. KŘEST DĚTÍ A KŘEST DOSPĚLÝCH

Základním modelem všech novozákonních výroků o křtu je křest misijní. V našich církvích je zpravidla běžnou praxí křest dětí (i křest kojenců). Podle našeho teologického poznání se však křest dětí i dospělých jeví jako rovnocenný. Argumentace pro křest dětí silněji zdůrazňuje víře předcházející "sola gratia", "pouhou milost". Argumentace pro křest dospělých klade větší důraz na úzkou souvislost "sola gratia" a "sola fide", "pouhé víry". Obě formy křtu předpokládají hlásání slova Božího a ochotu mu celý život naslouchat. Ve stále sekularizovanější společnosti nabývají obě formy, křest dětí i dospělých, stále silněji charakter vyznání.

Jako důvody, hovořící pro křest dětí, je třeba uvést:

- předcházející Boží spásné jednání, jehož je křest znamením,
- přání rodičů, aby jejich dítě bylo přijato do Boží smlouvy s jeho lidem, a tím bylo postaveno pod vládu Kristovu,
- souvislost osobního příběhu víry, jenž byl započat Bohem ve křtu,

- víra, jež je darem Ducha svatého - v jakémkoli věku.

Jako důvody pro křest dospělých je třeba uvést:

- víra, k níž Boží křestní dar směřuje, je při křtu osobně vyznána,

- vědomě zažitý vlastní křest může mít posilující a zavazující význam pro křtěnce i pro celou křesťanskou obec.

Pro křest dětí i dospělých platí, že dar Boží milosti vždy předchází lidskou odpověď. S důvěrou v platnost Božího daru milosti naše církev zpravidla souhlasí s běžnou praxí křtu dětí. Touto praxí se současně bere vážně odůvodněné přání církvi a rodin, aby jejich děti od počátku náležely do ochraňujícího společenství s Bohem. To od nás vyžaduje, abychom intenzivnějším přijímáním křestní odpovědnosti byli právi souvislosti víry a křtu.

Křest dospělých má v současné situaci, kdy křest dětí zpravidla na mnoha místech ztrácí samozřejmost, zvýšený význam z misijního hlediska a zasluhuje novou pozornost křesťanských obcí.

III. KŘEST, ČLENSTVÍ V CÍRKVI A APOŠTOLÁT

1. Křest a členství v církvi

Ve křtu "Ježíš Kristus člověka, propadlého hříchu a smrti, neodvolatelně přijímá do společenství své spásy" (LK 14). Tak se křtem děje začlenění do společenství věřících (congregatio sanctorum et vere credentium). Křest zakládá a pečetí příslušnost k všeobecné a apoštolské církvi (ecclesia catholica et apostolica). To se konkretizuje členstvím v některé křesťanské obci a církvi (ecclesia particularis). "Náš společný křest tak je základním poutem jednoty" (viz Ef 4,3-6) a proto "výzvou církvim, aby překonaly svá rozdělení a viditelně manifestovaly své společenství" (Lima - Křest č. 6).

2. Křest a apoštolát

Církev žije z tvořivé a spásné přítomnosti Ducha svatého, ve které Ježíš Kristus jako Pán své obce stále znovu dává sám sebe v hlásání slova, ve křtu a svaté večeři Páně, a tak shromažďuje, chrání a udržuje svoji církev. Proto je církev jako "lid Boží" povolána a vyslána dosvědčovat slovem a skutkem evangelium všem lidem a zvat je, aby se otevřeli pro příchod Božího království a stali se údy Kristova těla. Křtem se zakládá účast na apoštolském pověření církve (apoštolátu). Každý úd těla Kristova je povolán a vyzbrojován, aby vydával svědectví své víře a všem hlásal evangelium. K naplnění tohoto úkolu si Duch svatý slouží nejrozmanitějšími obdarováními a propůjčuje mnohotvárné zvláštní dary. Všechna tato obdarování a tyto dary si jsou Duchem svatým navzájem přiřazeny a mají prospívat jediné službě smíření (sr. 2K 5,18n).

3. Křest a kněžství všech věřících

Ve křtu se zakládá "kněžství všech věřících":

"...všichni křesťané vpravdě náležejí duchovnímu stavu, ...neboť křest, evangelium a víra jediné činí duchovním a Kristovým lidem... Proto jsme všichni společně křtem vysvěceni na kněze, jak praví Petr (1Pt 2,9): 'Jste královské kněžstvo a kněžské království.'" (M. Luther, Křesťanské šlechtě..., WA 6,407,13nn; sr. také WA 6,564,11-12)

Takové kněžství všech pokřtěných dává všem křesťanům odpovědnost za poslání církve. Pověření ordinovaných duchovních ke stálému a veřejnému hlásání slova a udílení svátostí nebere obci odpovědnost, která je kněžstvím dána všem pokřtěným. Odpovědnost za svědectví a službu v hlásání, duchovní péči a diakonii má spíše být církví přijímána v rámci uspořádané spolupráce těch, kdo jsou povoláni k vedení, a všech členů církve. K úkolům ordinovaného úřadu také patří kázáním a udílením svátostí vybavit pokřtěné pro jejich službu a jejich poslání.

4. Křest a připuštění ke svaté večeři Páně

Křest otevírá přístup ke svaté večeři Páně jako slavnosti těch, kdo vírou a křtem náležejí ke Kristu. Předpokladem účasti na svaté večeři Páně je v reformačních církvích poučení o základech věrouky a nauky o svátostech.

Při snahách umožnit dětem účast na svaté večeři Páně před jejich konfirmací je nezbytné, aby tyto děti dění večeře Páně přiměřeně chápaly.

5. Křest a vystoupení z církve

Ukončení členství v církvi vystoupením nepůsobí neexistenci křtu. Proto má církev pastýřskou odpovědnost i za ty, kdo společenství církve opustili.

IV. PRAXE KŘTU

1. O "právním charakteru" křtu

Hovoří-li Písmo svaté o nám darované Boží spáse slovy a příklady z právního jazyka (milost, ospravedlnění aj.), chce tím ukázat, jak vážně to Bůh s námi myslí a jak závazné to pro nás je. Právní jazyk vyjadřuje, že Boží dar vytváří nový vztah. Tato řeč v podobenstvích však nesmí vést k bezprostřednímu přesazení do stylu myšlení státního formálního práva naší politické přítomnosti. Je třeba takové obraty starostlivě překládat, aby zůstala zachována původní teologická dynamika.

Kde vede křest k právním důsledkům, musí zůstat zjevný jeho pastorační záměr. Stylu církevního práva odpovídá, aby se při výkladu jeho ustanovení brala v potaz zásada laskavé vstřícnosti (epikie). Uznání dobrých zvyklostí místní církve a možnost smysluplné výjimky (dispensu) jsou dalšími zásadami výkladu. A konečně je třeba ponechat prostor tam, kde by příliš rychlá regulace mohla být na překážku duchovnímu vývoji. Tím se jistě nedoporučuje měkkost tam, kde v jednotlivém případě musí církev najít odvahu říci jasné NE (obklopené Božím stálým ANO). Avšak pro dosvědčování Kristovy lásky musí vždy v církevním právu zůstat prostor.

2. Charakter slavnosti křtu

Protože je křtěnec povoláván křtem do společenství věřících, měl by křest být slaven v rámci bohoslužby obce. Církev by si měly vyměňovat křestní agendy a pracovní pomůcky pro přípravu křestních kázání. Zvláště je třeba klást důraz na zvýšení vypovídací schopnosti křestního znamení. Vysoké místo křtu by mělo být umocněno slavnostním charakterem bohoslužby. Svátosti se obcím znovu mají stát milými a cennými. Výklad křestní formule a křestní kázání vyžadují obzvláštní péči. Nepominutelný význam má křestní rozhovor s rodiči a podle možností s kmotry.

3. Křestní katecheze

Ve zvěstování církve by měl být kladen důraz na intenzivnější křestní katechezi. Je třeba důkladněji vykládat význam křtu a napomáhat rozvoji křestního vědomí a upamatování na křest (např. při slavnosti velikonoční vigilie). Křestní katechezi nelze rozhodně dohnat pouze prací se čtrnáctiletými konfirmandy. Aby se dospělí lidé naučili vyjadřovat svou víru, jsou nezbytné např. dopisy kmotrům, semináře pro rodiče konfirmandů, sborové víkendy, duchovní setkání staršovstva.

Tyto snahy jsou shrnuty v katechismech pro dospělé jak v římskokatolické, tak v evangelické oblasti. Ve všední praxi křesťanské obce stejně jako v církevním vzdělávání dospělých je nutné hledat možnosti, jak bychom dnes mohli v duchu novozákonní parenze vést dospělé k tomu, aby žili ze svého křtu. Také v charismatických hnutích se ukazuje zesílené přání žít vědomě ze křtu a vyznávat osobní víru. Podle reformačního pojetí se rozhodně nesmí dít opakováním křtu; své místo v obci nalezne aktem potvrzení křtu a veřejným svěděním.

4. Křest a konfirmace

O povaze konfirmace neexistuje žádné jednotné pojetí jejího teologického významu. To se jeví i v tom, že agendy nabízejí volbu z různých liturgií a konfirmačních otázek. Konfirmační příprava ještě nepokřtěného by měla směřovat k jeho křtu. Kdo je po takové katechezi pokřtěn, nepotřebuje být navíc ještě konfirmován.

Konfirmace např. není chápána pouze jako oboustranné potvrzení křtu nebo dovršení křestní liturgie; zastávána je i myšlenka požehnání a poslání, navazujícího na křest, slavnostního závěru církevní katecheze a jakéhosi "rituálu přechodu" v duchu lidové církve. Dosavadní charakter konfirmace jako připuštění k večeři Páně se zmínil od doby, kdy byla v různých církvích umožněna účast na svátosti ještě nekonfirmovaným dětem za doprovodu rodičů. Pro odsunutí připuštění k večeři Páně až k závěru katecheze neexistují žádné závazné teologické argumenty. Vztah křtu, konfirmace a připuštění k večeři Páně musí být dále diskutován.

5. Odložení křtu

Odložení křtu je akt církve, který musí být usměrněn řádem života církve:

a) Z pastoračních důvodů církev uzná výhrady svědomí rodičů proti křtu jejich dítěte a křest časově odloží až do doby, stanovené církevními řády.

b) Kde podle lidského náhledu neuznává žadatel o křest, že Boží dar křestní milosti směřuje k víře, a kde - v případě křtu dětí - nelze očekávat křesťanskou výchovu pokřtěného, může farář a presbyterium žádaný křest odložit. Z pastoračních důvodů se nedává definitivní odmítnutí, nýbrž se nabídne odložení křtu a další rozhovory.

6. Odmítnutí křtu

Zásadní odmítání křtu zpochybňuje chápání křtu jako nám nabízené cesty ke spáse. To církvi klade za úkol, aby ve svém misijním hlásání vysvětlovala smysl a význam křtu.

7. Prezentace a žehnání dětí

Přání "žehnat" a "prezentovat" děti může být podle záměru rodičů výraz toho, že se klade zvláštní důraz na vyznavačský charakter křtu.

Kdyby však takové "žehnání" a "prezentace" dětí s sebou přinášela znehodnocení křtu a v něm obsažených momentů Božího daru, je třeba takové úkony odmítnout.

Zejména nelze v žádném případě připustit "žehnání" a "prezentaci" dětí ve formě "liturgie připomínající křest", protože

- žehnání dětí může být chápáno jako kvazisvátostná náhražka a

- protože společná křestní praxe a vzájemné uznání křtu tvoří v ekumenickém rozhovoru svazek jednoty a tuto vzájemnost a souhlas mezi církvemi nelze dávat lehkovážně v sázku.

Na přání rodičů však mohou děti být jmenovitě doporučeny přimlívám v rámci některé bohoslužby obce.

VE VŠECH SVÝCH ÚVAHÁCH SE CHCEME DÁT VÉST SLOVEM APOŠTOLA PAVLA:

"BYLI JSME TEDY KŘTEM SPOLU S NÍM POHŘBENI VE SMRT, ABYCHOM - JAKO KRISTUS BYL VZKŘÍŠEN Z MRTVÝCH SLAVNOU MOCÍ SVÉHO OTCE - I MY VSTOUPILI NA CESTU NOVÉHO ŽIVOTA." (Ř 6,4)

Usnesení valného shromáždění z 9. 5. 1994:

Valné shromáždění přijímá závěr rozhovorů Leuenberského společenství církví "Křest v učení a praxi" ve znění z 9. května 1994 a prosí církve Leuenberského společenství církví o recepci tohoto výsledku věroučných rozhovorů.

Zdroj: *Na cestě k jednotě*, Síť, Praha, 1996

Zdroj originálu: <http://www.leuenberg.net/daten/File/Upload/doc-191-1.pdf>